

Adam Zaremba

Wydanie III zaktualizowane

GIEŁDA

Podstawy inwestowania

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Barbara Gancarz-Wójcicka
Projekt okładki: ULABUKA

Fotografia na okładce została wykorzystana za zgodą Shutterstock.

Wydawnictwo HELION
ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE
tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63
e-mail: onepress@onepress.pl
WWW: <http://onepress.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres
<http://onepress.pl/user/opinie?gield3>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

ISBN: 978-83-246-8050-4

Copyright © Adam Zaremba 2014

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	9
--------------------	---

Część I. Zanim zaczniesz inwestować...

Rozdział 1. Jak wybrać dom maklerski?	13
Na co zwracać uwagę?	14
Opłaty i prowizje	14
Oferta kredytowa	14
Oferta analityczna	15
Jakość systemu internetowego	17
Dostępność POK-ów	17
Rozdział 2. Naucz się rozpoznawać ryzyko	19
Ryzyko niejedno ma imię	20
Ryzyko finansowe i operacyjne przedsiębiorstwa	20
Ryzyko stopy procentowej	21
Ryzyko inflacji	23
Ryzyko podatkowe	23
Ryzyko polityczne	23
Ryzyko rynku akcji	24
Ryzyko walutowe	25
Ryzyko cen surowców	25
Ryzyko kredytowe	26
Ryzyko płynności	26
Ryzyko osobiste	26
Ryzyko emocjonalne	27
Jak zmniejszyć ryzyko?	27
Po pierwsze: dywersyfikuj	27
Po drugie: ograniczaj straty	28
Po trzecie: odrób pracę domową	29
Po czwarte: uporządkuj własne finanse	31
Po piąte i najważniejsze: zawsze porównuj zysk z ryzykiem	31

Część II. Jak działa giełda?

Rozdział 3. System notowań? A co to takiego?	35
Rozdział 4. Wszystko, co warto wiedzieć o zleceniach	37
Jak wygląda arkusz zleceń?	37
O czym jeszcze informuje arkusz notowań?	38
Zlecenia dostępne na GPW	39
Zlecenie z limitem ceny	39
Zlecenie „po każdej cenie”	42
Zlecenie „po cenie rynkowej”	42
Zlecenie PEG	43
Dodatkowe warunki przy składaniu zleceń	45
Jak długo trwa zlecenie?	47
Przeprowadzanie i rozliczanie transakcji	48
Rozdział 5. Systemy notowań na GPW	51
Notowania jednolite	51
Przebieg notowań jednolitych	51
Notowania ciągłe	53
Przebieg notowań ciągłych	53
Notowania instrumentów pochodnych	54
Rozdział 6. Rzut okiem na rynek, czyli indeksy giełdowe	55
Co mierzą indeksy?	55
Indeks ważony cenami	56
Indeksy równoważone	56
Indeks ważony wartością rynkową	56
Indeksy cenowe i dochodowe	57
Puls GPW – indeksy giełdowe	57
WIG	57
WIG30	59
WIG50	60
WIG100	60
Indeks WIG-Plus	60
Indeks WIGdiv	60
Indeks RESPECT	60
NCIndex	61
Indeksy narodowe	61
Indeksy sektorowe	61
Indeksy pochodne dla WIG30	62

Część III. Do wyboru, do koloru, czyli instrumenty rynku kapitałowego

Rozdział 7. Instrumenty pierwotne	65
Akcje	65
Prawa i obowiązki akcjonariuszy	66
Gdzie notowane są akcje? Rynki akcji w Polsce	69
Obligacje	70
Rynki obligacji w Polsce	70
Ile kosztuje obligacja?	71
Oprocentowanie obligacji	71
Jak czytać notowania obligacji?	74
Sprawiedliwa cena obligacji	76
Analiza obligacji	77
Rozdział 8. Instrumenty pochodne	81
Kontrakty terminowe	81
Rozliczanie dostawne i bezdostawne (pieniężne)	82
Kontrakty futures i forward	83
Nazewnictwo kontraktów na GPW	83
Depozyty zabezpieczające i dźwignia	84
Pozycja długa i krótka na kontrakcie	84
Specyfikacja kontraktów terminowych	87
Opcje	87
Put i call	88
Rozliczanie transakcji	89
Charakterystyka opcji giełdowych	89
Nazewnictwo opcji	90
Przykłady transakcji na opcjach	90
Opcje plain-vanilla i opcje egzotyczne	94
Inne instrumenty pochodne	94
Prawo do akcji (PDA)	95
Prawo poboru	95
Warrant	96
Certyfikat inwestycyjny	96
ETF	96
Rozdział 9. Produkty strukturyzowane	99
Co to jest produkt strukturyzowany?	100
Ochrona kapitału	100
Ustalony czas trwania inwestycji	101
Stopa zwrotu oparta na określonej z góry formule	101
Wbudowany instrument pochodny	102
Jak działają produkty strukturyzowane?	102
Mechanizm funkcjonowania produktów strukturyzowanych	103
Współczynnik partycypacji	104

Poziom ochrony kapitału	105
Skąd się biorą obligacje?	106
Skąd się biorą opcje?	107
Na czym zarabia emitent struktur?	107

Część IV. Jak inwestować, żeby zarabiać?

Rozdział 10. Metody zarządzania pieniędzmi	111
Etapy ewolucji inwestora	111
Efektywność rynku, czyli dlaczego trzeba być samodzielnym?	112
Efektywność słaba	115
Efektywność średnia	115
Efektywność mocna	115
Co ma efektywność do samodzielności?	116
Metody zarządzania portfelem	116
Analiza fundamentalna	117
Analiza techniczna	117
Analiza portfelowa	117
Rozdział 11. Analiza fundamentalna	119
Ile naprawdę warta jest firma, czyli idea wartości wewnętrznej	119
Dlaczego stosowanie analizy fundamentalnej wymaga silnej psychiki? ...	121
Etapy analizy fundamentalnej	122
1. Analiza makroekonomiczna – kiedy kupować, kiedy sprzedawać? ...	122
2. Analiza sektorowa – kto skorzysta na boomie?	122
3. Analiza sytuacyjna, analiza finansowa – jaka jest „jakość” firmy? ...	122
4. Wycena akcji – ile trzeba zapłacić za „jakość”?	123
Analiza makroekonomiczna	123
Analiza sektorowa	133
Analiza sytuacyjna	139
Analiza finansowa	142
Analiza wskaźnikowa	150
Wycena akcji	153
Rozdział 12. Analiza techniczna	163
Najważniejszy jest trend	163
Czy trendy naprawdę istnieją?	165
Dlaczego analiza techniczna nie zawsze działa?	168
Skąd analitycy techniczni czerpią informacje? Wykresy giełdowe	168
Wykres liniowy	168
Wykres słupkowy	169
Wykres świecowy	171
Skale arytmetyczne i logarytmiczne	173
Formacje liniowe	174
Linie trendu	174
Formacje sygnalizujące odwrócenie trendu	175

Formacje kontynuacji trendu	180
Formacje odwrócenia lub kontynuacji trendu	185
Formacje świecowe	190
Formacje odwrócenia trendu wzrostowego na spadkowy	191
Formacje odwrócenia trendu spadkowego	193
Średnie ruchome	196
Czym są średnie ruchome?	197
Jak inwestować na podstawie średniej ruchomej?	198
Wskaźniki analizy technicznej	203
Wybór stylu inwestowania	204
Horyzont czasowy wskaźnika	204
Sygnały transakcyjne ze wskaźników	206
Przegląd wskaźników technicznych	207
Budowa systemów transakcyjnych	214
Rozdział 13. Analiza portfelowa	219
Dywersyfikacja i korelacja, czyli budowa portfela akcji	220
Korelacja pomiędzy papierami wartościowymi	221
Czy istnieje granica dywersyfikacji?	223

Dodatki

Dodatek I. Wartość pieniądza w czasie	227
Wartość przyszła	228
Wartość bieżąca	230
Wartość bieżąca regularnych płatności pieniężnych (strumienia pieniędzy)	231
Wartość bieżąca nieskończonej liczby równych płatności pieniężnych ..	232
Wartość bieżąca nieskończonej liczby równych płatności związujących się w postępie geometrycznym	233
Dodatek II. Podatek od zysków giełdowych	235
Co podlega opodatkowaniu?	235
Co jeszcze można zaliczyć do kosztów?	236
Jak rozliczać straty?	236
Ile wynosi podatek giełdowy?	236
Czy podatki trzeba obliczać samodzielnie?	236
Podsumowanie	237
Dodatek III. Źródła informacji giełdowej	239
Polskie strony	239
Serwisy internetowe poświęcone inwestowaniu – notowania, wiadomości z rynków itp.	239
Rynki giełdowe w Polsce	240
Oprogramowanie giełdowe	240
Edukacja giełdowa	240

Instytucje rynku finansowego	240
Historyczne dane giełdowe	240
Gry giełdowe	240
Instytucje samorządowe rynku kapitałowego	241
Biura maklerskie świadczące usługi inwestorom indywidualnym	241
Strony zagraniczne	241
Serwisy giełdowo-finansowe	241
Edukacja	242
Oprogramowanie giełdowe	242
Międzynarodowe instytucje finansowe	242
Giełdy zagraniczne	243
Dodatek IV. Analiza portfela dwóch instrumentów	245
Zysk i ryzyko	245
Wyliczanie korelacji za pomocą programu Microsoft Excel	249
O współczynniku korelacji słów kilka	251
Budowa portfela dwóch spółek przy użyciu analizy portfelowej	251
Wyznaczanie optymalnej struktury portfela	253
Skorowidz	255

12 > ANALIZA

TECHNICZNA

W tym rozdziale:

- Czytanie wykresów.
- Formacje techniczne.
- Wskaźniki w analizie technicznej.

Czym jest analiza techniczna? Najogólniej rzecz biorąc, jest to badanie zachowania kursów akcji w celu zmaksymalizowania zysków i zminimalizowania strat. Wbrew pozorom celem analizy technicznej nie jest prognozowanie czy przewidywanie przyszłych cen akcji, ale umiejętne dostosowywanie się do bieżącej sytuacji, aby jak najwięcej zarobić. Horyzont inwestycyjny w przypadku analizy technicznej jest raczej krótko- lub średnioterminowy. Na inwestowanie typu „kup i trzymaj” nie ma tu raczej miejsca. Analiza techniczna wiąże się z aktywną spekulacją, a nie z pasywnym, długoterminowym inwestowaniem w papiery wartościowe.

> Najważniejszy jest trend

Według podręczników akademickich analiza techniczna opiera się na dwóch podstawowych założeniach. Dla formalności wymieńmy je:

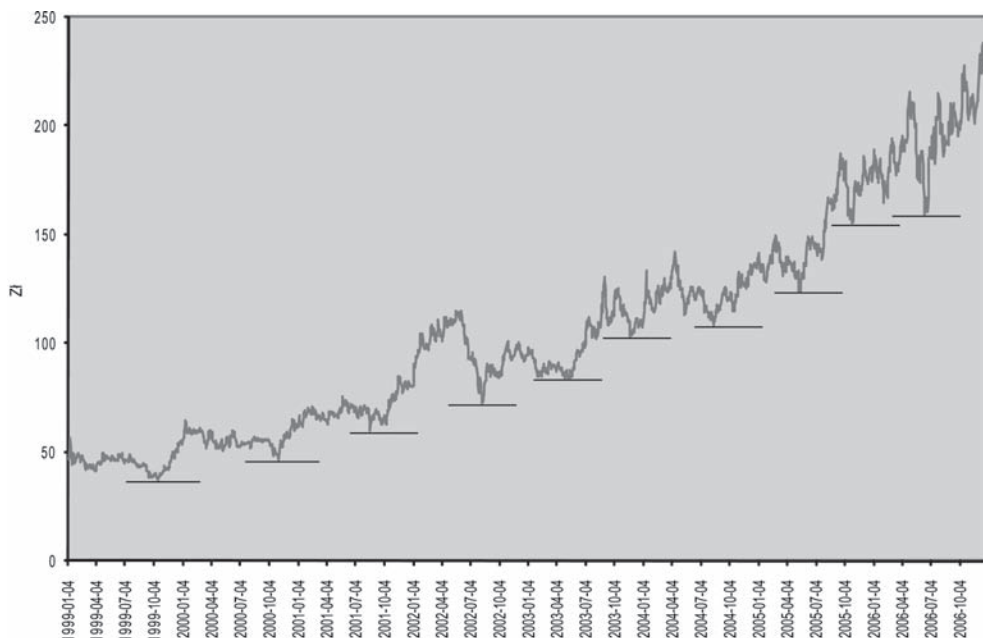
1. Cena rynkowa akcji odzwierciedla wszystkie czynniki mogące wpływać na cenę, dlatego wystarczy analizować tylko ceny zawierające skutki działania czynników, a nie przyczyny.
2. Na rynku występują pewne wzory zachowań, które można zidentyfikować za pomocą narzędzi analizy technicznej i które powtarzają się w różnych okresach¹.

---

¹ K. Jajuga, T. Jajuga, *Inwestycje*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006, s. 146.

Tyle w teorii. W praktyce dla inwestorów próbujących zarobić na giełdzie za pomocą analizy technicznej kluczowe jest jedno pojęcie — trend. Analitycy techniczni są przekonani, że akcje poruszają się trendami. Nie wszyscy w nie wierzą, ale patrząc na wykresy takie jak ten poniżej, trudno przyjąć, że trendy w ogóle nie istnieją.

Wyróżniamy trzy rodzaje trendów: **trend wzrostowy**, **spadkowy** oraz **horyzontalny**. Ostatni rodzaj można nazwać po prostu brakiem trendu. Przyjrzyjmy się po kolei każdemu z nich. Zaczniemy od trendu wzrostowego (wykres 12.1).

Wykres 12.1. Notowania akcji Pekao

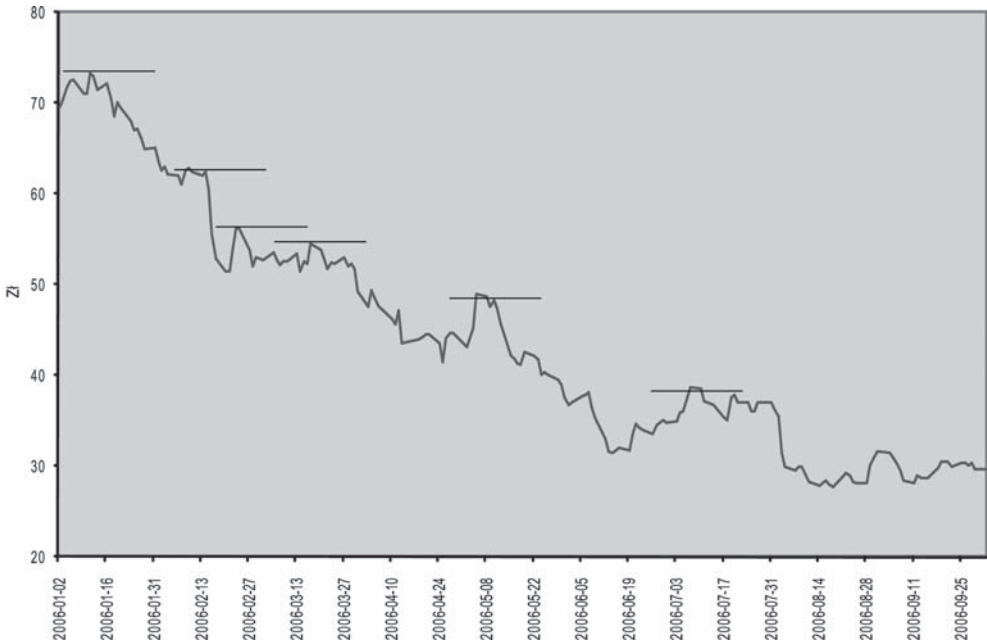
Źródło: opracowanie własne.

Trend wzrostowy to, według najprostszej definicji, szereg położonych kolejno coraz wyżej dołków i szczytów notowań.

Całkiem nieźle widać to na przykładzie notowań banku Pekao S.A. Pierwszy dołek zanotowany został w październiku 1999 roku na poziomie niewiele ponad 37 zł. Kolejne minimum zanotowane zostało ponad rok później na wysokości 47 zł. I tak dalej — aż do ostatniego minimum widocznego na wykresie w lipcu 2006 roku.

Analogicznie definiujemy trend spadkowy. Jest to szereg kolejno coraz niżej położonych szczytów i dołków notowań.

Jako przykład weźmy notowania Agory (wykres 12.2).

Wykres 12.2. Notowania akcji Agory

Źródło: opracowanie własne.

W styczniu 2006 roku lokalny szczyt notowań został zanotowany na poziomie 73 zł. Kolejny wierzchołek pojawił się przy około 62 zł. Ostatnie maksimum na wysokości 39 zł widzimy w połowie lipca.

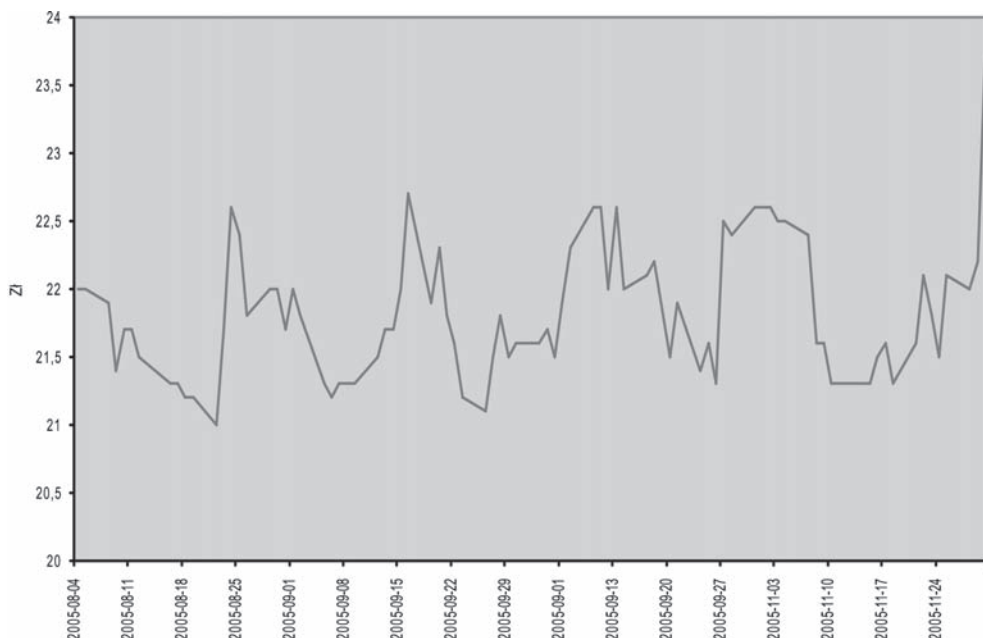
O trendzie horyzontalnym (lub inaczej trendzie bocznym) mówimy w przypadku, gdy — jak sama nazwa wskazuje — kurs spółki dryfuje w bok. Nie występuje wówczas wyraźna tendencja wzrostowa czy też spadkowa. W istocie jest to tak naprawdę brak trendu.

Dobry przykład takiej sytuacji przedstawiają notowania Hydrotoru (wykres 12.3).

Jak nietrudno zauważyć, ceny papierów Hydrotoru na wskazanym wykresie nie przejawiały ani wyraźnej tendencji wzrostowej, ani spadkowej. Ceny poruszały się — jak wskazuje nazwa trendu — „w bok”.

› Czy trendy naprawdę istnieją?

W środowisku specjalistów od rynku od niepamiętnych czasów trwa dyskusja, czy analiza techniczna działa, czy też nie. Każda z koncepcji ma tyle samo zwolenników co przeciwników. Polemika sprowadza się w istocie do pytania, czy na rynku rzeczywiście funkcjonują trendy. Jeżeli tak, to znaczy, że można wykorzystać narzędzia analizy technicznej i za ich pomocą zarabiać pieniądze. Jeżeli nie, to znaczy, że wszystkie próby ich wykorzystywania w długim terminie muszą skończyć się stratami.

Wykres 12.3. Notowania akcji Hydrotoru

Źródło: opracowanie własne.

Różnica zdań jest o tyle ciekawa, że przedstawiciele obu stron konfliktu można odnaleźć wśród najwybitniejszych rynkowych fachowców. Co więcej, z rozmów, jakie swego czasu przeprowadzałem z najsukuteczniejszymi zarządzającymi funduszy inwestycyjnych w Polsce, wynika, że nawet w najściślejszej czołówce znajdują się zarówno osoby stosujące analizę techniczną, jak i tacy, którzy całkowicie odrzucają jej koncepcje. Ba, obie grupy odnoszą na giełdzie sukcesy. Jedyne chyba wniosek z całej tej sytuacji jest taki, że na rynku naprawdę warto być samodzielnym, skoro wśród specjalistów nie ma zgody nawet co do najbardziej podstawowych kwestii.

Koronnym argumentem przeciwników analizy technicznej jest efektywność rynku. Zakładają oni, że jeżeli inwestorzy zauważą jakąś prawidłowość w zachowaniu kursów akcji, na pewno sami doprowadzą do jej autodestrukcji. Jeden ze sposobów działania tego mechanizmu został już zaprezentowany na początku tego rozdziału.

Inny ważny głos sprzeciwu wobec istnienia trendów ma naturę bardziej psychologiczną. Otóż część specjalistów uważa, że nasz mózg jest zbudowany w taki sposób, aby doszukiwać się różnych wzorów i schematów nawet tam, gdzie ich nie ma. Fachowcy ci sądzą, że oko ludzkie odnajdzie trendy absolutnie wszędzie. Właściwie trudno w to nie uwierzyć, jeżeli widzimy przykłady takie jak ten (wykres 12.4).

Na wykresie 12.4 przedstawiono notowania dwóch instrumentów finansowych. Na obu z nich możemy wytyczyć dość czytelne trendy i formacje techniczne. W czym tkwi szkopuł? Tylko jedna z linii na wykresie jest obrazem prawdziwych notowań — w tym przypadku indeksu WIG20, druga natomiast została sporządzona za pomocą

Wykres 12.4. Zagadka

Źródło: opracowanie własne.

zwyczajnej funkcji losowej. Czy można łatwo ocenić, który wykres jest prawdziwy, a który sfałszowany? Trzeba przyznać, że nie jest to najłatwiejsze zadanie. Odpowiedź brzmi następująco — prawdziwe notowania przedstawia indeks 1.

Oczywiście zwolennicy teorii technicznych również nie są pozbawieni argumentów. Aby je zrozumieć, musimy wprawdzie w trochę inny sposób spojrzeć na to, czym jest trend. Otóż trend to sytuacja, w której akcje poruszają się w określonej tendencji — bądź to systematycznie rosną, bądź spadają. Jakie ma to znaczenie dla inwestora? Mówiąc wprost, osoba grająca zgodnie z trendem oczekuje, że skoro akcje rosły w przeszłości, to w przyszłości będą kontynuować wzrosty lub — odwrotnie — skoro ceny spadały w przeszłości, to w przyszłości również będą spadać. Jeżeli próbowalibyśmy wyrazić to zdanie nieco bardziej matematycznym językiem, brzmiałoby ono następująco: „Stopy zwrotu z przeszłości są dodatnio skorelowane ze stopami zwrotu z przyszłości”, a tezę postawioną w taki sposób można już zweryfikować.

Jakie są wyniki takiego badania naukowego? Część analiz dowodzi, że stopy zwrotu faktycznie wykazują dodatnią korelację, jednak jedynie w horyzoncie krótko- i średnioterminowym — np. od 6 do 12 miesięcy². Zależność ta jest jednak stosunkowo niewielka, co oznacza, że „trendowość” rynków nie jest w istocie bardzo silna. Z drugiej strony, badania takie dały zupełnie odwrotne wyniki w dłuższych perspektywach czasowych. Korelacja stóp zwrotu w perspektywie 2-, 3-letniej jest

² N. Jegadeesh, S. Titman, *Returns to buying winners and selling losers: implications for stock market efficiency*, „Journal of Finance”, 1993, nr 48, s. 65 – 91.

już negatywna³. Wniosek z tego rozumowania jest taki, że trendy najprawdopodobniej istnieją, jednak nie zawsze, nie wszędzie i niezwykle trudno na tym zarobić. Nie oznacza to jednak, że wcale się nie da.

> Dlaczego analiza techniczna nie zawsze działa?

Wobec dość jednoznacznych dowodów na istnienie trendów analiza techniczna nie zawsze okazuje się skuteczna. Dlaczego? Najprostsza odpowiedź brzmi — z winy inwestorów. I nie chodzi tutaj jedynie o niekonsekwencję w działaniu i niestosowanie się do własnego systemu, ale przede wszystkim o doszukiwanie się trendów tam, gdzie ich nie ma. Otóż na trendzie można zarabiać, ale jedynie wówczas, gdy on rzeczywiście istnieje. Jeżeli spróbujemy próbować grać z trendem, gdy go nie ma, jedyne, co nas może czekać, to konsekwentna utrata pieniędzy. Rynek jest brutalny i szybko pokaże nam, że się mylimy. O tym, jak nauczyć się rozpoznawać, czy to, co obserwujemy, faktycznie jest trendem, można będzie przeczytać w dalszej części tej książki.

Jak długo rynek znajduje się w trendzie? Wszystko zależy od definicji, którą się posłużymy. Najczęstszą odpowiedzią jest stwierdzenie, że kursy akcji poruszają się w trendach przez około 30 procent czasu. Z tego, co samemu udało mi się zgłębić, liczba ta nie jest jednak potwierdzona żadnymi twardymi faktami statystycznymi. Osobiście spotkałem się z różnymi liczbami w przedziale od 40 do 60 procent, które wyznaczone zostały na przykład dzięki badaniu, ile czasu notowania dryfują wewnątrz kanałów regresji o określonych parametrach lub znajdują się w odpowiednim położeniu wobec średnich ruchomych (patrz rozdział o analizie technicznej). Bez względu na to, która z tych liczb jest prawdziwa, przesłanie dla inwestora jest jedno — rynek nie zawsze jest w trendzie, a my musimy nauczyć się to rozpoznawać, żeby zarabiać, a nie tracić pieniądze.

> Skąd analitycy techniczni czerpią informacje?

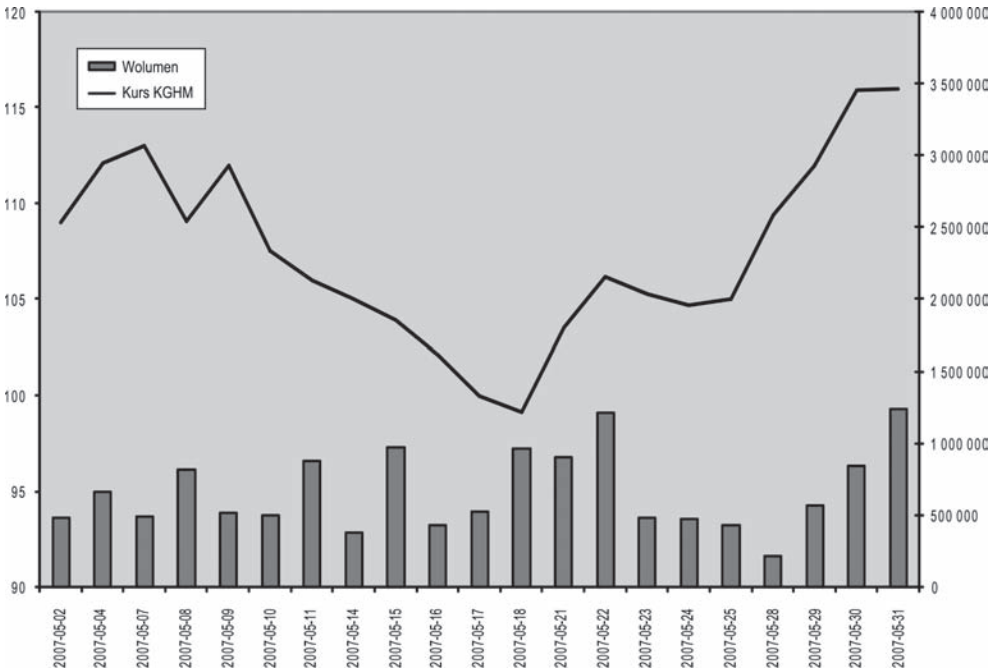
Wykresy giełdowe

Analiza techniczna to — jak już wspomniałem — analiza wykresów. Dlatego też najpowszechniejszym źródłem informacji są wykresy kursów akcji. Specjaliści od rynków przez ponad 100 lat stosowania analizy technicznej zdołali wyprodukować wiele różnych metod graficznej prezentacji zachowania kursów akcji. Część z nich odeszła już dawno w zapomnienie, dlatego poniżej przedstawię jedynie te, które są obecnie najpowszechniej stosowane.

Wykres liniowy

Wykres liniowy (wykres 12.5) to najprostsza metoda przedstawiania notowań giełdowych. Chociaż jest ona najłatwiejsza w odczytywaniu i najpowszechniejsza, osobiście sugeruję stosowanie innych typów wykresów.

³ N. Jegadeesh, S. Titman, *Profitability of Momentum Strategies: An Evaluation of Alternative Explanations*, „The Journal of Finance”, 2001, nr 56, s. 699 – 720.

Wykres 12.5. KGHM – wykres liniowy

Źródło: opracowanie własne.

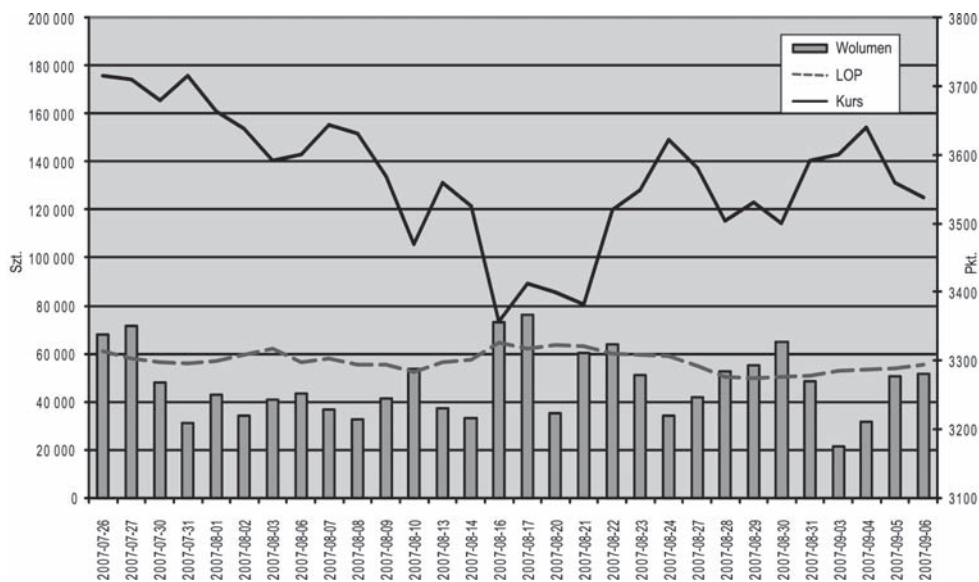
Linia widoczna powyżej łączy ze sobą ceny zamknięcia z kolejnych dni. Teoretycznie uważa się, że jest to jakby cena konsensusu, więc podsumowuje zachowanie kursu przez cały dzień. Poniżej za pomocą słupków przedstawiony jest wolumen obrotu. Może mieć on formę jednostronną lub dwustronną. Co to oznacza? Jeżeli gracz A sprzedaje graczowi B 10 akcji, to obrót może wynosić 10, ponieważ tyle papierów zmieniło właściciela, lub 20, ponieważ jeden gracz kupił 10, inny sprzedał 10, a więc łącznie 20. To właśnie te dwie wartości — ceny i wolumen obrotu — są podstawowymi źródłami informacji w analizie technicznej.

Czasami — w przypadku obrotu kontraktami terminowymi lub opcyjnymi — na wykresie pojawia się również trzecia linia (wykres 12.6).

Trzecia linia to LOP, czyli Liczba Otwartych Pozycji. Informuje nas ona o tym, ile jest w danym momencie (lub na zamknięciu danej sesji) otwartych pozycji danego instrumentu finansowego — z reguły kontraktu. Jej znaczenie dla analizy technicznej jest raczej drugorzędne — zwłaszcza że możemy z niej korzystać jedynie w przypadku niektórych instrumentów finansowych, niemniej istnieją specjaliści, którzy sądzą, że LOP można włączyć do analizy.

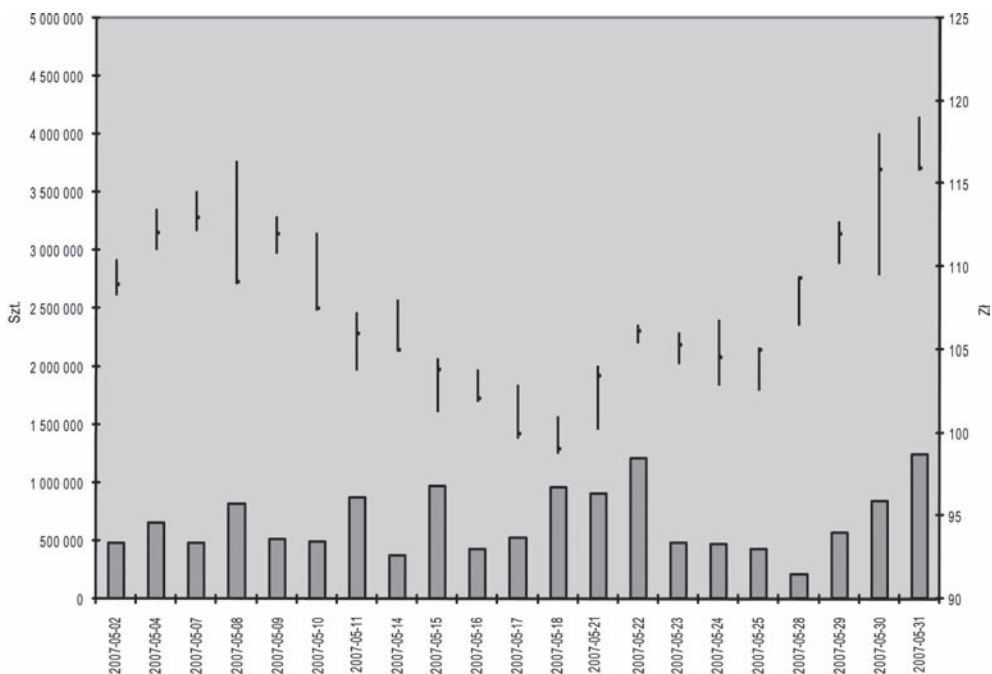
Wykres słupkowy

Wykres słupkowy (wykres 12.7) zawiera więcej informacji niż liniowy. Widzimy, że notowania w poszczególnych dniach nie mają tu charakteru zwyczajnej linii łączącej ceny zamknięcia, ale są to pionowe kreski prezentujące zakres cen w poszczególnych dniach. Przyjrzyjmy się budowie pojedynczego słupka (wykres 12.8).

Wykres 12.6. Notowania kontraktów terminowych na WIG20

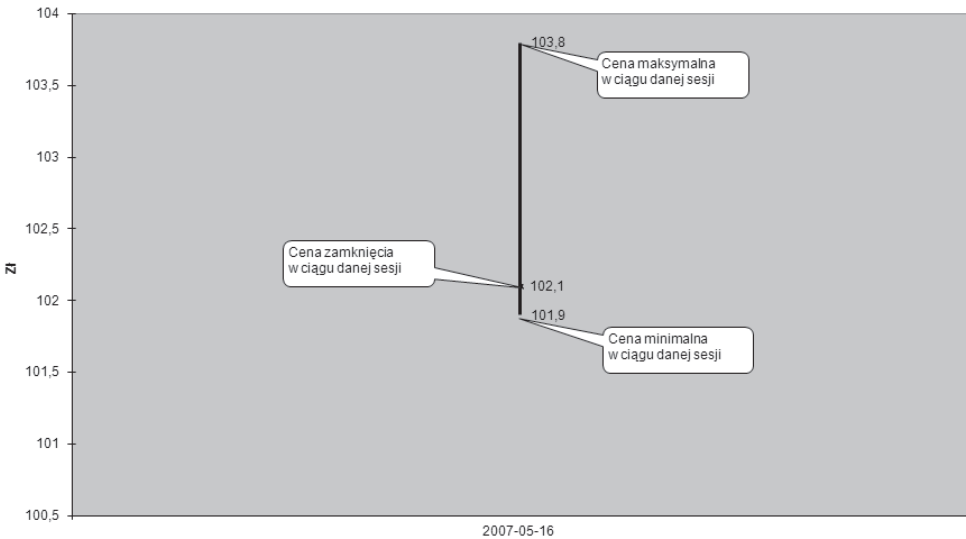
Źródło: opracowanie własne.

Wykres 12.7. KGHM – wykres słupkowy

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 12.8. KGHM – wykres słupkowy 16.05.2007

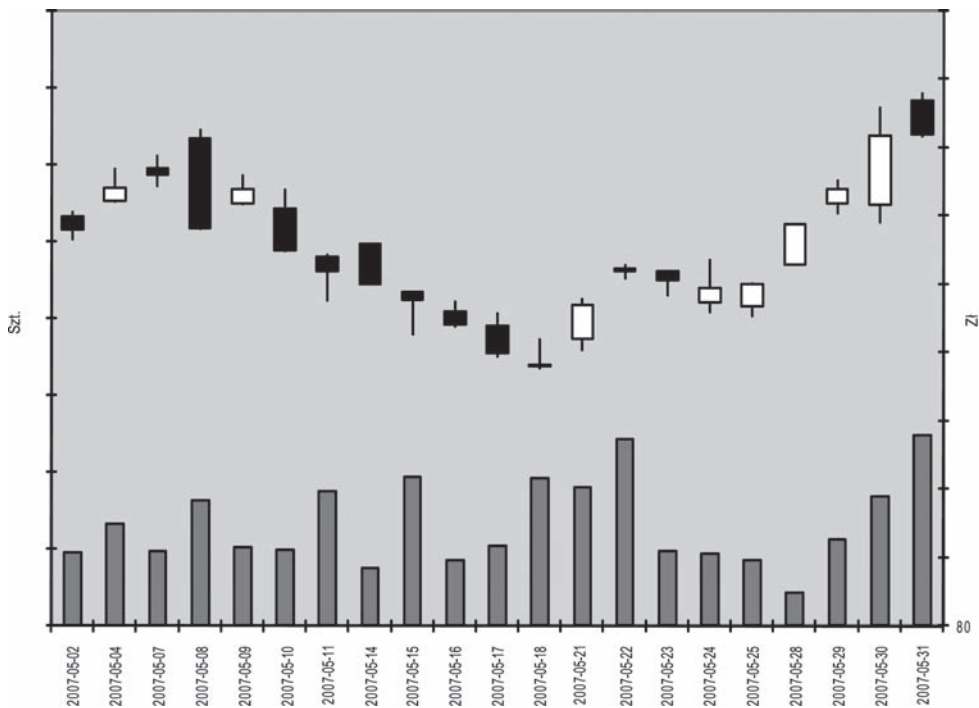
Źródło: opracowanie własne.

Jak widać, pojedynczy słupek prezentuje zakres cen, jaki można było zaobserwować. Dodatkowo za pomocą poziomej kreski oznaczona została cena zamknięcia. Czasami spotyka się również wersje wykresu ze wskazaną ceną otwarcia.

Wykres świecowy

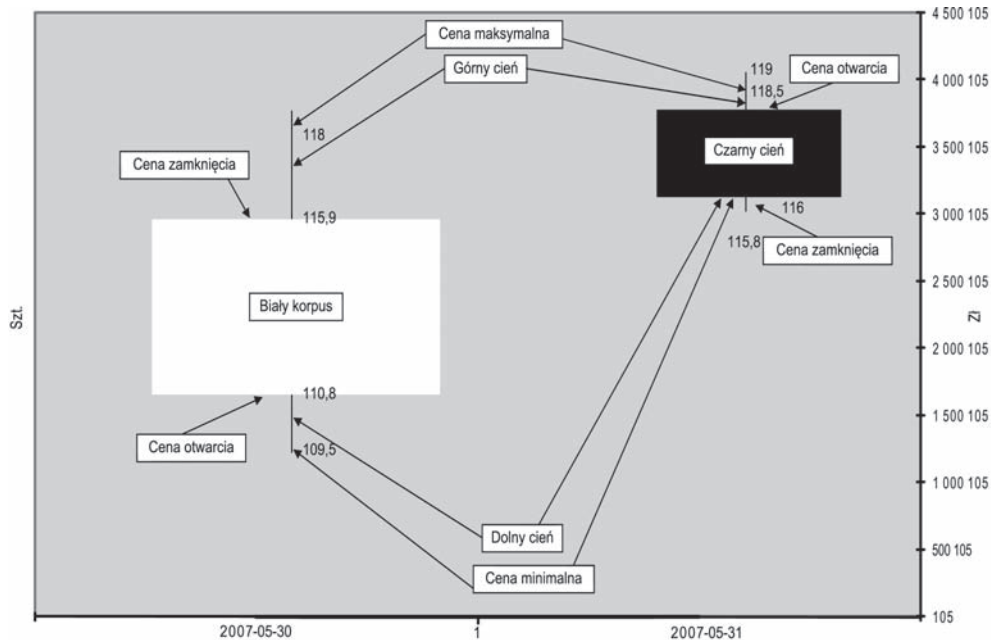
Wykres świecowy (wykres 12.9) daje najpełniejszy obraz zachowania kursów akcji. Osobiście sugeruję od samego początku zrezygnować ze stosowania innych technik i przenieść się na ten typ prezentacji danych. Przyjrzyjmy się budowie pojedynczej świecy (wykres 12.10).

Wykres świecowy pozwala nam od razu zorientować się, jaki przebieg miała cała sesja. Pojedyncza świeca składa się z trzech elementów — korpusu świecy oraz cieni: dolnego i górnego. Przyjrzyjmy się najpierw budowie korpusu. Dolne i górne ograniczenia budowy świecy stanowią ceny zamknięcia i otwarcia. Jak nietrudno zauważyć, korpus świecy może być biały lub czarny. Jeżeli jest on biały, oznacza to, że cena zamknięcia była wyższa niż cena otwarcia, a w czasie sesji dominowały wzrosty. Dolna krawędź świecy jest wówczas ceną otwarcia, a górna ceną zamknięcia. W przypadku świecy czarnej sytuacja jest dokładnie odwrotna. Ciemny kolor świadczy, że w trakcie sesji przeważały spadki. Wówczas górna krawędź jest ceną otwarcia, dolna zamknięcia. Pozostaje jeszcze do wyjaśnienia kwestia cieni, czyli cienkich linii wyrastających pionowo z korpusów świec. Otóż cienie — niezależne od tego, czy jest to świeca jasna, czy ciemna — wyznaczają cenę minimalną (dolny cień) i maksymalną (górny).

Wykres 12.9. KGHM – wykres świecowy

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 12.10. KGHM – przykładowe świece

Źródło: opracowanie własne.

SKOROWIDZ

A

- ADX, 211
- akcje, 65
  - notowania, 69
  - prawa i obowiązki akcjonariuszy, 66
  - rynek akcji w Polsce, 69
  - stopy procentowe, 21
  - wycena metodą dochodową, 154
  - wycena porównawcza, 157
- akcjonariusz, 66
  - obowiązek wniesienia pełnego wkładu na akcje, 69
  - prawo do informacji, 68
  - prawo do majątku spółki
    - w przypadku jej likwidacji, 67
  - prawo do udziału w walnym zgromadzeniu, 68
  - prawo do udziału w zyskach spółki, 66
  - prawo głosu, 69
  - prawo pierwszeństwa w objęciu nowych akcji, 67
- aktywa, 148, 149
- analiza finansowa, 122, 142
  - bilans, 148
  - rachunek przepływów pieniężnych, 146
  - rachunek zysków i strat, 143
- analiza fundamentalna, 117
  - finansowa, 122, 142
  - makroekonomiczna, 122, 123
  - sektorowa, 122, 133
  - sytuacyjna, 122, 139
  - wskaźnikowa, 150
  - etapy, 122
  - stosowanie, 121
  - wartość wewnętrzna, 119
  - wskaźniki ekonomiczne, 128
  - wycena akcji, 123, 153
  - analiza makroekonomiczna, 122, 123
  - analiza porównawcza, 160
  - analiza portfela dwóch akcji
    - portfel akcji, 251
    - ryzyko, 245
    - stopa zwrotu, 245
    - współczynnik korelacji, 251
    - wyznaczanie optymalnej struktury portfela, 253
    - zysk, 245
  - analiza portfelowa, 117
    - budowa portfela dwóch spółek, 251
    - dywersyfikacja, 220
    - korelacja pomiędzy papierami wartościowymi, 221
    - portfel inwestycyjny, 220
  - analiza przepływów pieniężnych, 146
  - analiza rynku akcji, 116
  - analiza sektorowa, 122, 133
  - analiza sytuacyjna, 122, 139
    - cele eksportu, 142
    - ceny na światowych giełdach, 142
    - dostawcy firmy, 141
    - kapitał ludzki, 139
    - ludzie, 139
    - nabywcy firmy, 141
    - otoczenie zagraniczne spółki, 141
    - produkty firmy, 139
    - technologia, 142
    - zależność od kursu walutowego, 141
    - źródła importu, 142
  - analiza techniczna, 117
    - analiza wykresów, 168
    - formacje kontynuacji trendu, 180
    - formacje liniowe, 174
    - formacje odwrócenia
      - lub kontynuacji trendu, 185

analiza techniczna
 formacje sygnalizujące odwrócenie trendu, 175
 formacje świecowe, 190
 horyzont czasowy wskaźnika, 204
 linie trendu, 174
 podążanie za trendem, 204
 swing trading, 204
 sygnały transakcyjne ze wskaźników, 206
 system transakcyjny, 214
 średnie ruchome, 196
 trend, 163, 165
 trend following, 204
 wskaźniki, 203, 207
 wskaźniki impetu, 207
 wskaźniki trendowości rynku, 211
 wskaźniki wolumenu, 212
 wskaźniki zmienności, 210
 wybór stylu inwestowania, 204
 wykresy giełdowe, 168
 zastosowanie, 168
 analiza wskaźnikowa, 150
 wskaźniki efektywności, 151
 wskaźniki płynności, 150
 wskaźniki rentowności, 153
 wskaźniki zadłużenia, 151
 analiza wykresów, 168
 aplet notowań, 38
 arkusz notowań, 38
 arkusz zleceń, 37
 ATR, 210
 Average Directional Index, 211
 Average True Range, 210

B

bank centralny, 126
 bańka internetowa, 20, 69, 78, 161
 bessa, 124
 bezrobocie, 133
 bieżąca konsumpcja, 227
 bilans, 148
 aktywa, 148, 149
 dług, 149
 kapitał własny, 149
 pasywa, 148
 wartość księgowa, 149
 wartość rynkowa, 149
 zapasy, 149
 boom, 122, 124
 branże, 134
 dojrzałość, 136
 inwestowanie, 137

koniunktura, 135
 pełna recesja, 139
 pełne ożywienie, 138
 popyt na produkty, 135
 schyłek, 137
 spółki cykliczne, 137
 spółki defensywne, 138
 stadium rozwoju, 135
 strategia rotacji sektorowej, 138
 wczesna recesja, 139
 wczesne ożywienie, 138
 wprowadzenie, 136
 wzrost, 136
 budowa portfela akcji, 220
 budowa portfela dwóch spółek, 251
 Buffet Warren, 119

C

C/S, 159
 C/WK, 159
 C/Z, 158
 call, 88
 cash flow, 146
 statement, 146
 cena
 akcji, 119
 emisyjna, 71
 nominalna, 71
 rozliczeniowa, 71
 rynkowa, 71
 wykonania, 89
 zamknięcia, 54
 Cena/sprzedaż, 159
 Cena/wartość księgowa, 159
 Cena/zysk, 158
 ceny obligacji, 71
 ceny surowców, 25
 certyfikat inwestycyjny, 96
 chorągiewka, 182
 COI, 75
 current ratio, 150
 cykl gospodarczy, 124
 cykl koniunkturalny, 124
 czas trwania zlecenia, 47

D

decyzje inwestorów, 22
 depozyty zabezpieczające, 84
 depresja, 125
 diament, 189

Directional Index, 212
 Directional Movement, 212
 DJIA, 55
 dług, 149
 dno, 125
 Dodd David, 119
 dogrywka, 53, 54
 dom maklerski, 13
   dostępność POK, 17
   oferta analityczna, 15
   oferta kredytowa, 14
   opłaty, 14
   prowijze, 14
   rekomendacje, 15
   system internetowy, 17
 DOS, 75
 dostawcy firmy, 141
 Dow Jones Industrial Average, 55
 DS, 75
 dynamika Produktu Krajowego Brutto, 130
 dywergencja, 206
 dywersyfikacja, 27, 220, 222
   granica, 223
 DZ, 75
 działania banku centralnego, 126
 działania rządu, 135
 dźwignia, 84

E

EBIT, EBITDA, 145
 efekt procentu składanego, 229
 efektywność
   mocna, 115
   rynku, 112, 166
   słaba, 115
   średnia, 115
 EMA, 203
 emisja obligacji, 70
 emocje, 27
 etapy ewolucji inwestora, 111
 Excel, 249
 Exponential Moving Average, 203

F

fair value, 157
 faza notowań ciągłych, 53
 fazy cyklu ekonomicznego, 124
 FCFE, 157
 FIFO, 235
 FIZ, 96

flaga, 180
 formacje kontynuacji trendu, 180
   chorągiewka, 182
   flaga, 180
   klin, 183
   spadkowego, 196
   wzrostowego, 195
 formacje liniowe, 174
 formacje odwrócenia lub kontynuacji trendu, 185
   diament, 189
   trójkąt prostokątny, 185
   trójkąt prostokątny rozszerzający się, 187
   trójkąt rozszerzający się, 187
 formacje odwrócenia trendu spadkowego na wzrostowy, 193
 formacje odwrócenia trendu wzrostowego na spadkowy, 191
 formacje sygnalizujące odwrócenie trendu, 175
   głowa z ramionami, 176
   podwójne dno, 178
   podwójny szczyt, 179
 formacje świecowe, 190
   formacje kontynuacji trendu spadkowego, 196
   formacje kontynuacji trendu wzrostowego, 195
   formacje odwrócenia trendu spadkowego na wzrostowy, 193
 gwiazda
   doji, 191, 193
   poranna, 193
   wieczorna, 192
 harami, 192, 193
 krzyż harami, 192, 193
 młot, 193
 objęcie hossy, 191, 193
 odwrócony młot, 193
 przeczekanie, 195
 rozstanie, 195, 196
 spadająca gwiazda, 191
 trójka bessy, 196
 wisielec, 191
 forward, 83
 free cash flow to equity, 157
 futures, 83
 FV, 155, 156, 229, 231

G

Giełda Papierów Wartościowych, GPW, 33, 39, 69
 głęboka recesja, 139
 głowa z ramionami, 176
 Graham Benjamin, 119
 granica dywersyfikacji, 223
 growth stocks, 28
 gwarancja minimalnej stopy zwrotu, 100
 gwiazda
 doji, 191, 193
 poranna, 193
 poranna doji, 193
 wieczorna, 192
 wieczorna doji, 192

H

harami, 192, 193
 horyzont czasowy wskaźnika, 204
 hossa, 20, 123, 124

I

identyfikacja trendu, 198
 indeks relatywnej siły, 208
 indeks równoważony, 56
 indeks ważony cenami, 56
 indeks ważony wartością rynkową, 56
 indeksy, 55, 57
 cenowe, 57
 dochodowe, 57
 indeks równoważony, 56
 indeks ważony wartością rynkową, 56
 leverage, 62
 mWIG40, 60
 sWIG80, 60
 WIG, 57
 WIG20, 59
 indeksy branżowe, 61
 inflacja, 23, 101, 132, 227
 instrument bazowy, 89
 instrumenty pierwotne
 akcje, 65
 obligacje, 70
 instrumenty pochodne, 102
 certyfikat inwestycyjny, 96
 kontrakty terminowe, 81
 notowania, 54
 opcje, 87
 prawo do akcji, 95

prawo poboru, 95
 warrant, 96
 inventory turnover, 151
 inwestować na podstawie średniej
 ruchomej, 198
 inwestowanie, 109

J

jakość firmy, 122
 JEŻELI(), 216

K

K%D, 209
 kapitalizacja, 56
 kapitał ludzki, 139
 kapitał własny, 149
 kariera inwestora, 111
 karnet notowań, 40
 klin, 183
 koniunktura gospodarcza, 122, 123
 koniunktura w budownictwie, 129
 kontrakty opcyjne, 87
 kontrakty terminowe, 81
 depozyty zabezpieczające, 84
 dźwignia, 84
 forward, 83
 futures, 83
 nazewnictwo, 83
 pozycja długa, 85
 pozycja krótka, 86
 rozliczanie bezdostawne, 82
 rozliczanie dostawne, 82
 specyfikacja, 87
 korelacja, 249
 korelacja pomiędzy papierami
 wartościowymi, 221
 korporacyjne prawa akcjonariuszy, 68
 koszty, 236
 Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych, 84
 kredyty, 14, 31
 krzyż harami, 192, 193
 kurs fixingowy, 52
 kurs otwarcia, 53
 kursy walut, 141

L

leverage, 62
 Liczba Otwartych Pozycji, LOP, 169
 LimAkt, 45

limit aktywacji, 45
 Linear Weighted Moving Average,
 LWMA, 203
 linia oporu, 175
 linia wsparcia, 174
 linie trendu, 174
 lokata strukturyzowana, 103

M

MACD, 208
 majątkowe prawa akcjonariuszy, 66
 mechanizm funkcjonowania produktów
 strukturyzowanych, 103
 metoda FIFO, 235
 metoda zdyskontowanych wolnych
 przepływów pieniężnych, 157
 metody zarządzania portfelem, 116
 Microsoft Excel, 249
 minimalna wielkość wolumenu, 46
 młot, 193
 model
 rotacji sektorowej, 138
 stałego poziomu dywidend, 155
 stałego tempa wzrostu dywidend, 156
 moving average, 196
 Moving Average Convergence/Divergence, 208
 możliwość inwestycji, 228
 mWIG40, 60

N

nabywcy firmy, 141
 należności, 49
 nazewnictwo kontraktów, 83
 nazewnictwo opcji, 90
 NBP, 126
 NewConnect, 69
 niedoszacowanie papierów wartościowych, 119
 niedowartościowanie papierów
 wartościowych, 119
 notowania ciągłe, 53
 przebieg, 53
 przed otwarciem, 53
 przed zamknięciem, 54
 notowania instrumentów pochodnych, 54
 notowania jednolite, 51
 notowania obligacji, 74, 77

O

objęcie hossy, 191, 193
 obliczanie korelacji, 249
 obligacje, 70, 106
 cena emisyjna, 71
 cena nominalna, 71
 cena rozliczeniowa, 71
 cena rynkowa, 71
 cena sprawiedliwa, 76
 ceny, 71
 notowania, 74
 o stałym oprocentowaniu, 72
 o zmiennym oprocentowaniu, 73
 obligacje Skarbu Państwa, 71
 oprocentowanie, 71
 PV, 76
 rynek obligacji w Polsce, 70
 zerokuponowe, 72
 obowiązek wniesienia pełnego wkładu
 na akcje, 69
 obowiązki akcjonariuszy, 66, 69
 OBV, 212, 214
 ochrona kapitału, 100, 105
 oczekiwana stopa zwrotu, 246
 odchylenie standardowe, 246
 odrabianie strat, 29
 odwrócony młot, 193
 oferta analityczna, 15
 oferta kredytowa, 14, 15
 ograniczanie strat, 28
 OK, 75
 On Balance Volume, 214
 opcje, 87, 107
 call, 88, 90
 cena rynkowa, 90
 cena wykonania, 89
 instrument bazowy, 89
 liczba instrumentów, 89
 nazewnictwo, 90
 plain-vanilla, 94
 put, 89, 92
 rozliczanie transakcji, 89
 termin wygaśnięcia, 89
 transakcje, 90
 opcje egzotyczne, 94
 opcje waniliowe, 94
 opłaty, 14
 oprocentowanie obligacji, 71
 organizacyjne prawa akcjonariuszy, 68
 OS, 75
 oscylator stochastyczny, 209

oscylator szybki, 209
 oscylator wolny, 209
 oscylatory, 206
 otoczenie zagraniczne spółki, 141
 overdiversification, 220
 ożywienie, 125

P

P/E, 158
 pasywa, 148
 PCR, 39, 42
 PCRO, 39, 52
 PDA, 95
 pełna recesja, 139
 pełne ożywienie, 138
 PKB, 130
 PKC, 39, 42, 52
 plain-vanilla, 94
 PMT, 233
 podatki, 23
 podążanie za trendem, 204
 poduszka finansowa, 31
 podwójne dno, 178
 podwójny szczyt, 179
 POK, 17
 polityka, 23
 popyt na produkty branży, 135
 portfel inwestycyjny, 219, 220
   dywersyfikacja, 220
   granica dywersyfikacji, 223
   korelacja pomiędzy papierami
     wartościowymi, 221
   ryzyko specyficzne, 223
   ryzyko systematyczne, 223
   wyznaczanie optymalnej struktury
     portfela, 253
 poziomy wykupienia, 206
 poziomy wyprzedania, 206
 pozycja długa, 85
 pozycja krótka, 86
 PP, 95
 prawa akcjonariuszy, 66
 prawo do akcji, 95
 prawo do informacji, 68
 prawo do majątku spółki w przypadku jej
   likwidacji, 67
 prawo do udziału w walnym zgromadzeniu, 68
 prawo do udziału w zyskach spółki, 66
 prawo głosu, 69
 prawo pierwszeństwa w objęciu nowych
   akcji, 67

prawo poboru, 95
 price to earnings ratio, 158
 priorytet ceny, 40
 priorytet czasu, 40
 procedura przeprowadzania transakcji, 52
 procent składany, 229
 produkty firmy, 139
 produkty strukturyzowane
   czas trwania inwestycji, 101
   gwarancja minimalnej stopy zwrotu, 100
   marża emitenta, 108
   mechanizm funkcjonowania, 103
   obligacje, 106
   ochrona 100-procentowa, 100
   ochrona częściowa, 100
   ochrona kapitału, 100, 105
   opcje, 107
   poziom ochrony kapitału, 100, 105
   składniki, 106
   sposób działania, 102
   stopa zwrotu, 101
   wbudowany instrument pochodny, 102
   współczynnik partycypacji, 104
   zarobek emitenta struktur, 107
 prowizje, 14
 prowizje od obrotu akcjami
   lub obligacjami, 14
 prowizje od obrotu instrumentami
   pochodnymi, 14
 przecięcie, 206
 przeczekanie, 195
 przed otwarciem, 51, 53
 przed zamknięciem, 54
 przeprowadzanie transakcji, 48
 przeszacowanie akcji, 119
 przewartościowanie akcji, 119
 put, 89, 92
 PV, 76, 154, 229, 231

Q

quick ratio, 150

R

rachunek inwestycyjny, 13
 rachunek przepływów pieniężnych, 146
 rachunek zysków i strat, 143
   budowa, 143
   przychody, 144
   zysk netto, 146
   zysk operacyjny, 145

raporty inwestycyjne, 16
 rebalansowanie, 56
 receivables turnover, 151
 recesja, 123, 125
 rekomendacje, 15
 Relative Strength Index, 208
 rentowność aktywów, 153
 rentowność kapitału własnego, 153
 rentowność sprzedaży, 153
 return on assets, 153
 return on equity, 153
 return on sales, 153
 ROA, 153
 rodzaje ryzyka, 20
 ROE, 153
 ROS, 153
 rotacja sektorowa, 138
 rozkwit, 124
 rozliczanie kontraktów terminowych, 82
 rozliczanie transakcji, 48
 rozstanie, 195, 196
 RSI, 208
 rynek
   akcji, 24
   akcji w Polsce, 69
   kapitałowy, 63
   obligacji w Polsce, 70
   ryzyko, 101, 228, 245
   ceny surowców, 25
   emocje, 27
   finansowe, 20
   inflacja, 23
   kredytowe, 26
   ograniczanie strat, 28
   operacyjne przedsiębiorstwa, 20
   osobiste, 26
   płynności, 26
   podatki, 23
   polityka, 23
   rynek akcji, 24
   specyficzne, 223
   stopy procentowe, 21
   systematyczne, 223
   waluty, 25
   zarządzanie ryzykiem, 27
   zmniejszanie, 27
   zysk, 31

S

samdzielność, 112, 116
 Simple Moving Average, 203

sin industries, 138
 skala arytmetyczna, 173
 skala logarytmiczna, 174
 Sovall Sam, 138
 spadająca gwiazda, 191
 spółka akcyjne, 66
 spółki cykliczne, 137
 spółki defensywne, 138
 sprawiedliwa cena obligacji, 76
 sprzedaż detaliczna, 131
 sprzedaż nowych aut, 130
 Stardard & Poor's, 70
 startupy, 69
 STOP LIMIT, 45
 STOP LOSS, 45
 stopa bezrobocia, 133
 stopa referencyjna, 126
 stopa zwrotu, 245
 stopy procentowe, 21, 127, 228
   akcje, 21
   wpływ na decyzje inwestorów, 22
   wpływ na sytuację klientów, 22
   wpływ na sytuację w firmie, 22
   wpływ pośredni, 22
 strategia rotacji sektorowej, 138
 straty, 236
 surowce, 25
 sWIG80, 60
 swing trading, 204
 sygnały transakcyjne ze wskaźników, 206
 system internetowy, 17
 system notowań, 35
 system notowań ciągłych, 51
 system notowań jednolitych, 51
 system transakcyjny, 214, 215
   dobór wskaźników, 215
   testowanie systemu, 216
   wybór rynków docelowych, 215
 szczyt koniunktury, 124

S

średnia arytmetyczna, 203
 średnia liniowo ważona, 203
 średnia ważona wolumenem, 203
 średnia wykładnicza, 203
 średnie kroczące, 196
 średnie ruchome, 196
   inwestowanie, 198
   mylne sygnały, 200
   obliczanie, 197
   stosowanie jednej średniej ruchomej, 198

stosowanie kilku średnich ruchomych, 201
 wybór, 200
 świece, 190

T

techniki wycen akcji, 153
 technologia, 142
 transakcje, 48
 transakcje forward, 83
 transakcje futures, 83
 transakcje na opcjach, 90
 trend, 163, 165
   formacje kontynuacji trendu, 180
   formacje kontynuacji trendu
     spadkowego, 196
   formacje kontynuacji trendu
     wzrostowego, 195
   formacje odwrócenia lub kontynuacji
     trendu, 185
   formacje odwrócenia trendu spadkowego
     na wzrostowy, 193
   formacje odwrócenia trendu wzrostowego
     na spadkowy, 191
   formacje sygnalizujące odwrócenie
     trendu, 175
   formacje świecowe, 190
   średnie ruchome, 198
 trend
   boczny, 165
   following, 204
   horyzontalny, 164, 165
   is your friend, 134, 199
   spadkowy, 164
   wzrostowy, 164
   bessy, 196
   prostokątny, 185
   prostokątny rozszerzający się, 187
 trójkąt rozszerzający się, 187
 True Range, 212
 TZ, 75

U

ujemna korelacja stóp zwrotu papierów, 222
 ustalenie kursu fixingowego, 52

V

value stocks, 28
 Volume Weighted Moving Average, 203
 VWMA, 203

W

wahania stóp procentowych, 21
 waluty, 25
 warrant, 96
 wartość bieżąca, 230
 wartość bieżąca nieskończonej liczby
   równych płatności pieniężnych, 232
 wartość bieżąca nieskończonej liczby
   równych płatności zwiększających się
   w postępie geometrycznym, 233
 wartość bieżąca regularnych płatności
   pieniężnych, 231
 wartość firmy, 119
 wartość księgowa, 149, 159
 wartość oczekiwana, 246
 wartość przyszła, 228
 wartość rynkowa, 56, 149
 wartość wewnętrzna, 119
 wbudowany instrument pochodny, 102
 wczesna recesja, 139
 wczesne ożywienie, 138
 wielkość ujawniona, 47
 WIG, 57, 173
 WIG20, 59
 wisielec, 191
 własne finanse, 31
 właściwy depozyt zabezpieczający, 84
 wskaźnik
   bieżącej płynności, 150
   długu, 152
   koniunktury w budownictwie, 129
   konwergencji/dywergencji średnich
     ruchomych, 208
   ogólnego zadłużenia, 152
   Optymizmu Konsumentów, 132
   pokrycia zobowiązań długoterminowych
     rzeczowymi składnikami majątku, 152
   rotacji należności, 151
   rotacji należności w dniach, 151
   rotacji zapasów, 151
   rotacji zapasów w dniach, 151
   szybki płynności, 150
   zadłużenia długoterminowego, 152
   zadłużenia kapitału własnego, 152
 wskaźniki
   analizy technicznej, 203
   branżowe, 61
   długoterminowe, 206
   efektywności, 151
   ekonomiczne, 128
   impetu, 207

intraday, 206
 krótkoterminowe, 206
 płynności, 150
 rentowności, 153
 średnioterminowe, 206
 techniczne, 204, 207
 trendowości rynku, 211
 wolumenu, 212
 zadłużenia, 151
 zmienności, 210
 WSP.KORELACJI(), 251
 współczynnik korelacji, 251
 współczynnik partycypacji, 104
 wstępny depozyt zabezpieczający, 84
 WuA, 48
 wybór domu maklerskiego, 13
 wybór stylu inwestowania, 204
 wycena akcji, 123, 153
   C/S, 159
   C/WK, 159
   C/Z, 158
   metoda dochodowa, 154
   metoda porównawcza, 157
   metoda zdyskontowanych wolnych
     przepływów pieniężnych, 157
   model stałego poziomu dywidend, 155
   model stałego tempa wzrostu dywidend,
     156
 wykresy, 168
   formacje kontynuacji trendu, 180
   formacje liniowe, 174
   formacje odwrócenia lub kontynuacji
     trendu, 185
   formacje sygnalizujące odwrócenie
     trendu, 175
   formacje świecowe, 190
   liniowe, 168
   skala arytmetyczna, 173
   skala logarytmiczna, 173
   słupkowe, 169
   świecowe, 171
 wynagrodzenie przeciętne, 132
 wyznaczanie optymalnej struktury
   portfela, 253
 wzrost branży, 134

Z

zamknięte fundusze inwestycyjne, 96
 zapasy, 149
 zarządzanie portfelem, 116
 zarządzanie ryzykiem, 27
 zlecenia, 37
   arkusz zleceń, 37
   bez limitu ceny, 39
   czas trwania, 47
   GPW, 39
   limit aktywacji, 45
   minimalna wielkość wolumenu, 46
   PCR, 42
   PCRO, 52
   PKC, 42, 52
   po cenie rynkowej, 42
   po cenie rynkowej na otwarciu, 43
   STOP LIMIT, 45
   STOP LOSS, 45
   ważne bez określonego terminu
     ważności, 47
   ważne do końca sesji, 47
   ważne do pierwszego wykonania, 48
   wielkość ujawniona, 47
   WuA, 48
   z ceną równą ustalonemu kursowi, 53
   z limitem aktywacji, 53
   z limitem ceny, 39
   z określoną datą ważności, 47
 zleceniapo każdej cenie, 42
 zmniejszanie ryzyka, 27
 zysk, 31, 245
   finansowy, 99
   księgowy, 146
   netto, 146
   operacyjny, 145
   operacyjny, powiększony
     o amortyzację, 145

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Giełda od A jak akcja do Z jak zysk

Ta książka to skarbnica podstawowych informacji o polskiej giełdzie. Podstawowych, czyli takich, które koniecznie powinien poznać początkujący inwestor, zanim zdecyduje się na ulokowanie środków finansowych w akcjach spółek. Brak tej wiedzy może mieć bardzo negatywne skutki dla portfela osoby rozpoczynającej przygodę z rynkiem akcji. Zdarza się zresztą, że luki w edukacji giełdowej na poziomie podstawowym mają także gracze o dłuższym stażu.

Problemy światowego systemu finansowego w latach 2007-2009 oraz późniejszy kryzys zadłużeniowy w strefie euro dotknęły również GPW i uszczupliły portfele krajowych inwestorów o niewyobrażalne wcześniej kwoty. Krach z ostatnich lat porażał skalą, a przecież kryzysy na rynkach akcji to nie nowość w świecie wielkich pieniędzy. Uderzające jest to, że przynajmniej strat można było uniknąć. W okresie galopującej hossy inwestorom często wydaje się, że gra na giełdzie to łatwa i przyjemna droga do fortuny. Niestety, większość z nich nawet nie przypuszcza, jak bardzo się myli.

Nim rzucisz się na fale giełdowych wzrostów i spadków, dowiedz się:

- › jakie opłaty Cię czekają
- › z jakimi rodzajami ryzyka musisz się liczyć i jak się przed nimi ustrzec
- › co jest ważne w kwestii zleceń giełdowych
- › czym są indeksy giełdowe i jak należy je czytać
- › w co możesz inwestować – akcje, obligacje, kontrakty terminowe, opcje, produkty strukturyzowane
- › jak skutecznie analizować wartość spółek
- › jak powinien wyglądać poprawnie zbudowany portfel inwestycyjny

Adam Zaremba – ekonomista, komentator rynków giełdowych i doradca inwestycyjny w renomowanych instytucjach finansowych. Doktor nauk ekonomicznych, który wykształcenie w dziedzinie finansów zdobywał między innymi na uczelniach w Europie, USA i Chinach. Autor książek o inwestowaniu, a także licznych publikacji na temat rynku finansowego. Jest samodzielnym inwestorem giełdowym z wieloletnim doświadczeniem.

książkiklasybusiness

Nr katalogowy: 16211

Księgarnia internetowa:
<http://onepress.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

one
p r e s s

Sprawdź najnowsze promocje:

• <http://onepress.pl/promocje>

Książki najchętniej czytane:

• <http://onepress.pl/bestsellery>

Zamów informacje o nowościach:

• <http://onepress.pl/nowosci>

Hellon SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: onepress@onepress.pl
<http://onepress.pl>

Cena 39,90 zł

ISBN 978-83-246-8050-4

9 788324 680504